

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Журналістика та інформація Змістовий модуль: Основи журналістики

для студентів

спеціальності: 061 «Журналістика»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

Київ – 2020

Розробники: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики і нових медіа

Викладачі: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «9» вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) В.О. Гандзюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (М.М. Нетреба)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____/20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Змістовий модуль: Основи журналістики		
	денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	Немає
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі	120	
аудиторні	56	
модульний контроль	8	
самостійна робота	56	
форма семестрового контролю	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи журналістики» є базові теоретичні поняття журналістики як сфери діяльності, як творчого процесу зі збору, трансформації, виробництва та доставки актуальної інформації до реципієнта та основні принципи практичної журналістської діяльності, тому його **метою** є сформувати фундаментальні основи діяльності ЗМІ на демократичних і гуманістичних принципах стосовно журналістики правової соціальної держави; ввести студента у систему понять загальних закономірностей функціонування журналістики; навчити його застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

Головними **завданнями** курсу є вивчення дисципліни формування знань про сучасні тенденції розвитку в інформаційному просторі;

визначення особливостей журналістського фаху та його значення в розвитку демократичного суспільства;

ввести студентів у систему категоріального знання про журналістику і закласти основи знання університетської підготовки журналістів;

сприяти засвоєнню основних положень курсу, вивчення загальних і специфічних закономірностей, які діють у журналістській науці;

- теоретично попередити майбутні журналістські курси і практичну діяльність студентів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу “Основи журналістики” студент **знатиме** :

- специфіку професії журналіста та журналістики як науки;
- особливості основних положень курсу, загальних і специфічних закономірностей, які діють у пресі, на радіо і телебаченні;

- надійні основи теоретичного та професійного мислення майбутніх журналістів.

Студент умітиме:

- здобути вміння та навички аналітичного підходу в галузі ЗМІ;
- самостійно розв'язувати наукові проблеми журналістикознавства на базі вітчизняного та світового досвіду;
- широко використовувати в роботі новітній журналістській інструментарій.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетенції:**

фахові:

- журналістські;

загальні:

- аналітичні;
- комунікативні;
- психологічні;
- самоосвітні.

Вивчення курсу формує у студентів такі компетентності: **фахові (ФК-1 – Когнітивно-професійна.** Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності. **ФК-2 – Інформаційна.** Здатність створювати інформаційний продукт та ефективно його просувати. **ФК-3 – Комунікативна.** Здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою; культура мовлення. **ФК-6 – Проектна.** Здатність організувати й проводити професійну діяльність у сфері соціальних комунікацій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I.							
Тема 1. Журналістика як система органів масової інформації	28	4	2	6			16
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	2	6		2	16
Змістовий модуль II.							
Тема 2. Основні етапи становлення і розвитку журналістики: від пражурналістики до сучасності	14	2	2	2			8
Тема 3. Журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності	14	2	2	2			8
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	4	4		2	16
Змістовий модуль III.							
Тема 4. Принципи і функції журналістики	28	2	2	10			14
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	2	2	10		2	14

Змістовий модуль IV.							
Тема 5. Робота журналіста зі збору й обробки інформації	14	2	2	4			6
Тема 6. Генологія журналістських творів	14	2	2	6			4
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4	10		2	10
Усього	120	14	12	30		2	56

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Лекція 1. Журналістика як система органів масової інформації – 4 год.

Багатозначність поняття «журналістика». Поняття «система». Система засобів масової інформації (ЗМІ). Інформаційний простір. Реальна й потенційна аудиторія. Інформаційні агенства. Прес-центри і прес-бюро як постачальники інформації. Технічні засоби поширення інформації. Економічні аспекти журналістської діяльності. Типологія журналістики, її принципи. Чотири підсистеми органів масової інформації (ОМІ). Друковані ОМІ. Їх здобутки, переваги й недоліки. Специфіка радіомовлення як структурної частини системи ЗМІ. Роль телебачення у сучасному світі. Бурхливий розвиток Інтернет-видань у сучасну епоху. Державні органи регулювання і контролю у сфері журналістської діяльності. Зростання ролі громадськості у визначенні сутності і перспектив розвитку журналістики в майбутньому.

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Семінар 1. Що спонукало мене обрати професію журналіста?

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Практичне заняття № 1. Проблеми підбору кадрів для ОМІ

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Практичне заняття № 2. Процес продукування масової інформації

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Лекція 2. Основні етапи становлення і розвитку журналістики: від пражурналістики до сучасності – 2 год.

Становлення і розвиток журналістики і їх зв'язок із історією людського суспільства. Пражурналістські явища: а) знакове спілкування первіснообщинних людей як необхідність обміну інформацією; б) вплив знакового спілкування на формування суспільної думки як показник народження майбутніх інформаційних процесів; в) обмеженість і непостійність – характерні риси прожурналістських явищ періоду виникнення та існування держави. Власне журналістика: а) винайдення Гутенберга як запорука розвитку власне журналістики; б) бурхливий розвиток друкованих ЗМІ; в) розвиток електронних ЗМІ.

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 2-3. Формування журналіста-фахівця

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Лекція 3. Журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності – 2 год.

Взаємозв'язок суспільного розвитку і розвитку журналістики. Взаємодія журналістики з органами влади й партіями та рухами. Засоби й органи інформування. Журналістика й громадськість. Діалог між журналістами й реципієнтами. Роль ОМІ й ЗМІ у формуванні та функціонуванні громадської думки.

«Четверта влада». Сучасний стан журналістики й громадської думки в Україні. Шляхи подальшого розвитку української і світової журналістики.

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 3-5. Збір інформації: джерела й методи

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Лекція 4. Принципи і функції журналістики – 2 год.

Метод, мета і принципи журналістики. Шляхи досягнення об'єктивності в мас-медіа. Основні складові елементи гуманізму в журналістиці. Причини порушення базових принципів журналістики. Типологія функцій журналістики. Інформативна функція. Функція формування громадської думки. Організаційна й ідеологічна функції. Соціальні функції журналістики. Культурно-рекреативні функції.

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 4. Різні види ОМІ й функції журналістики

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 6-8. Виготовлення журналістського контенту

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 9-10. Особливості журналістського твору в залежності від його обсягу

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Лекція 5. Робота журналіста зі збору й обробки інформації – 2 год.

Народження нового сюжету. Різні джерела інформації для цього. Зовнішня інформація, способи її отримання. Спостереження, його особливості і види. Робота з «неживими» носіями інформації та документами. Інтерв'ю як спосіб отримання інформації, його види. Правила підготовки до інтерв'ювання і його проведення. Журналістика як синтез науки, ремесла і творчості. «Жорсткі» і «м'які» новини. Принципи подачі «жорстких» новин. Композиційно-граматичні особливості журналістських творів. Особливості виготовлення журналістського продукту на телебаченні і радіо.

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 5. Об'єктивність і гуманізм – базові принципи журналістики

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 6. Джеймс Мейс про свободу слова у світі й в Україні

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 11-12. Планування інформаційного наповнення і макетування газети

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Лекція 6. Генологія журналістських творів – 2 год.

Поняття жанру. Журналістські жанри. Групування журналістських жанрів. Інформаційні жанри. Аналітичні жанри. Публіцистичні жанри. Класифікація журналістських жанрів на Заході. Залежність журналістських жанрів від виду ОМІ.

Практичне заняття № 13. Програмування радіомовлення

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 14. Формування сітки телемовлення

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Практичне заняття № 15. Суспільно-політичні пріоритети ОМІ

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць		Максимальна кількість балів		Кількість одиниць		Максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20	2	20
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	5	5	5	5
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			86		76		112		114

Максимальна кількість балів	388
Розрахунок коефіцієнта	$100/388=0,26$

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Скласти словник основних журналістських понять і термінів.
2. Підготувати добірку фактів, що підтверджують основні журналістські теорії.
3. Написати есе «Від журналістики в Україні до української журналістики».
4. Сформулювати основні характерні риси портрету політичного журналіста.
5. Підготувати аргументи до тематичної дискусії «Свобода і відповідальність в журналістиці».
6. Дослідити на прикладі одного видання – дотримання або недотримання ним основних принципів журналістської діяльності.
7. Написати есе «Принциповість журналіста».
8. Ознайомитися та законспектувати головні позиції Законів України та міжнародних документів, які регламентують журналістську діяльність.
9. Проаналізувати роль ЗМІ у перехідному періоді розвитку суспільства (На прикладі України або іншої держави).
10. Провести коротке соціологічне дослідження та підготувати презентацію за його результатами «Інформаційні запити сучасної аудиторії ЗМІ».
11. Зібрати «колекцію» прикладів прихованої реклами в ЗМІ.
12. Підготувати опорну таблицю структурних компонентів системи ЗМІ в Україні.
13. Простежити приклади подачі однієї новини у різних жанрах.
14. Підготувати аргументи до дискусії «Взаємозв'язки жанрів та методів у журналістиці».
15. Написати журналістські матеріали у інформаційному, аналітичному та

художньо-публіцистичному стилях. Визначити – які це саме жанри.

Практичні завдання

Провести журналістичнознавчий аналіз газетної публікації на вибір

Схема аналізу:

1. Жанр публікації.
2. Визначення повноти викладу фактологічного матеріалу:
  - наявність фактів у публікації;
  - присутність журналістського аналізу фактів;
  - присутність коментарів експертів щодо поставленої проблеми;
  - вивчення суспільної думки щодо порушеного питання.
3. Аналіз культури мовного оформлення публікації (рівень грамотності, стилістичної вправності, мовного багатства, присутність помилок у тексті).
4. Прогнозування наслідків публікації у суспільстві (чи досягнуто мети публікації).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Перевірка самостійно виконаних завдань здійснюється на контрольній модульній роботі.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожна модульна контрольна модульна робота включає:

1. 25 тестових завдань;

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь - 1 б.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів з модуля «Основи журналістики» відбувається у межах комплексного екзамену з дисципліни «Журналістика та інформація». Відповідно екзаменаційна оцінка складається з двох компонентів: блок «Основи журналістики» – 20 балів і блок «Сучасна прес-служба» – 20 балів.

Студенти з Основ журналістики виконують завдання, які включають теоретичний і практичний компоненти, кожний з яких оцінюється по 10 балів.

Критерії оцінювання завдання з Основ журналістики:

- глибоке знання змісту праць видатних журналістикознавців і рекомендації щодо їхнього використання при підготовці матеріалів;
- ґрунтовне знання термінологічного апарату і коректне його застосування;
- повнота і змістовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Доведіть, що існує потреба у професійних журналістах.
2. Назвіть журналістські спеціалізації.
3. Проілюструйте прикладами розподіл праці в журналістському колективі.
4. Поясніть особливості праці в різних типах органів масової інформації.
5. Доведіть, що зростає потреба в журналістах-«універсалах».
6. Проілюструйте прикладами переваги журналістської професії.
7. Проілюструйте прикладами недоліки професії журналіста.

8. Назвіть різні форми підготовки журналіста.
9. Поясніть, у чому полягає підготовка журналіста на основі спеціалізованої нежурналістської базової освіти.
10. Поясніть, у чому полягає підготовка майбутніх фахівців на журналістських спеціальностях.
11. Розкрийте значення появи професійних журналістів. Поясніть, у чому полягає процес зародження потреби у їх підготовці.
12. Назвіть перші форми фахової підготовки журналіста.
13. Прокоментуйте розвиток журналістської освіти в СРСР.
14. Прокоментуйте розвиток журналістської освіти в УРСР.
15. Назвіть мережу факультетів журналістики в незалежній Україні.
16. Назвіть форми журналістських об'єднань.
17. Назвіть фахові журналістські видання.
18. Поясніть зв'язок журналістики з історією людського суспільства.
19. Назвіть пражурналістські явища.
20. Доведіть, що обмеженість і непостійність – характерні риси прожурналістських явищ періоду виникнення та існування держави.
21. Доведіть, що винахід Гутенберга став запорукою розвитку власне журналістики.
22. Назвіть основні риси преси, які перетворюють її в ОМІ.
23. Поясніть бурхливий розвиток друкованих ЗМІ у XVI–XIX ст. (кількість, наклад газет, поява журналів, розширення тематики, спеціалізовані видання).
24. Прокоментуйте професію «журналіст» (дописувачі – студенти-недоуки – освічені випускники університетів – випускники журналістських факультетів).
25. Назвіть основні віхи становлення радіомовлення на межі XIX–XX ст.
26. Прокоментуйте розвиток радіомовлення у 1920-30-х у світі й Україні.
27. Назвіть основні віхи становлення радіомовлення в УРСР і незалежній Україні.
28. Прокоментуйте розвиток телебачення за кордоном і в Україні.

29. Поясніть причини домінування телебачення в Україні та світі на сучасному етапі.
30. Поясніть причини бурхливого розвитку Інтернет-мережі. Зародження і розвиток Інтернет-журналістики.
31. Розкрийте багатозначність поняття «журналістика».
32. Прокоментуйте журналістику як вид творчої діяльності.
33. Прокоментуйте журналістика як система засобів масової інформації.
34. Дайте визначення поняттю «система».
35. Поясніть специфіку інформаційного простору. Назвіть його реальну й потенційну аудиторію.
36. Розкрийте суть і форми діяльності інформаційних агентств.
37. Назвіть найвідоміші європейські інформаційні агентства.
38. Назвіть інформагентства США.
39. Назвіть вітчизняні інформаційні агентства (вчора і сьогодні).
40. Розкрийте специфіку прес-центрів і прес-бюро як постачальників інформації.
41. Назвіть технічні засоби поширення інформації.
42. Розкрийте економічні аспекти журналістської діяльності.
43. Проілюструйте типологію журналістики, її принципи.
44. Розкрийте специфіку друкованих ОМІ. Назвіть їх здобутки, переваги й недоліки.
45. Розкрийте специфіку радіомовлення як структурної частини системи ЗМІ.
46. Поясніть роль телебачення у сучасному світі.
47. Прокоментуйте бурхливий розвиток Інтернет-видань у сучасну епоху.
48. Назвіть державні органи регулювання і контролю у сфері журналістської діяльності.
49. Поясніть зростання ролі громадськості у визначенні сутності й перспектив розвитку журналістики в майбутньому.
50. Назвіть форми журналістських об'єднань.
51. Назвіть фахові журналістські видання.

52. Доведіть, що корисність і новизна – ключові риси інформації, придатної для масового використання.
53. Дайте визначення доступності інформації, її суспільної значимості й актуальності.
54. Поясніть роль масової інформації у формуванні громадської думки.
55. Поясніть інтерактивний характер сучасної журналістики.
56. Доведіть, що підвищення інформаційної насиченості творів – предмет постійного піклування журналістики.
57. Прокоментуйте рух сучасної журналістики від публіцистичності до інформаційності.
58. Прокоментуйте становлення і розвиток журналістики і їх зв'язок із історією людського суспільства.
59. Розкрийте взаємозв'язок суспільного розвитку і розвитку журналістики.
60. Поясніть зв'язок між журналістикою та політикою.
61. Поясніть взаємодію журналістики з органами влади й партіями та рухами.
62. Поясніть роль ОМІ та ЗМІ у формуванні й функціонуванні громадської думки. «Четверта влада».
63. Розкрийте суть соціально (суспільно) відповідальної журналістики.
64. Назвіть проблеми прозорості влади і поінформованості суспільства.
65. Прокоментуйте діалогічність, збалансованість, усебічність відтворення дійсності в журналістській діяльності.
66. Прокоментуйте спрямованість журналістики на пошук правди, істини. Її принциповість.
67. Назвіть докази й аргументи в журналістській діяльності.
68. Проілюструйте образно-емоційні аспекти журналістського твору.
69. Проілюструйте прикладами шляхи досягнення об'єктивності в мас-медіа.
70. Доведіть, що мета журналістської діяльності – отримати відгук із боку влади чи реципієнтів.

71. Проілюструйте прикладами пряме і непряме реагування на журналістські матеріали.
72. Розкрийте суть дієвості журналістики.
73. Прокоментуйте апріорно опозиційний характер ОМІ до офіційної влади.
74. Поясніть вплив ОМІ на чиновників, владу і на реципієнтів.
75. Доведіть ефективність журналістики.
76. Назвіть критерії ефективності.
77. Поясніть способи отримання зовнішньої інформації.
78. Поясніть специфіку спостереження як методу збору інформації.
79. Розкрийте специфіку роботи з «неживими» носіями інформації та документами.
80. Поясніть специфіку інтерв'ю як способу отримання інформації.
81. Назвіть правила підготовки до інтерв'ювання і його проведення.
82. Доведіть, що журналістика – це синтез науки, ремесла і творчості.
83. Поясніть суть «жорстких» та «м'яких» новини.
84. Розкрийте принципи подачі «жорстких» новин.
85. Розкрийте принцип перевернутої піраміди у подачі новин.
86. Розкрийте функції ліда.
87. Проілюструйте прикладами композиційно-граматичні особливості журналістських творів.
88. Поясніть особливості виготовлення журналістського продукту на телебаченні й радіо.
89. Проілюструйте прикладами залежність специфіки жанрів від виду ОМІ.
90. Поясніть специфіку виготовлення журналістського продукту в залежності від типу ОМІ.
91. Проілюструйте вплив обсягу журналістського твору на його структуру.
92. Проілюструйте творення внутрішньої інформації в залежності від генологічного виду.
93. Поясніть особливості обробки інформації у різних журналістських жанрах.

94. Поясніть, чи можна вважати життя і діяльність Дж. Мейса зразком журналістської чесності й об'єктивності.
95. Доведіть значення «Повісті про двох журналістів» Дж. Мейса для формування майбутнього журналіста.
96. Розкрийте суть боротьби за свободу слова в журналістиці у статті Дж. Мейса «Свобода клепа, або клепа на свободу».
97. Розкрийте тему Голодомору 1932-33 років у оцінці Дж. Мейса і вітчизняних політиків, науковців, журналістів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 120 год., з них лекційних – 14 год., практичні заняття – 30 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Кількість балів за модуль	86 балів			76 балів		
Теми лекцій	Журналістика як система органів масової інформації 2 б.			Основні етапи становлення і розвитку журналістики 1 б.	Журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності 1б.	
Теми практичних занять	Проблеми підбору кадрів для ОМІ 10 + 1 б.	Процес продукування масової інформації 10 + 1 б.		Збір інформації: джерела й методи 1+10 б.	Збір інформації: джерела й методи 1+10 б.	Збір інформації: джерела й методи 1+10 б.
Теми семінарських занять	Що спонукало мене обрати професію журналіста? 10+1 б.			Формування журналіста фахівця 1+10 б.	Формування журналіста фахівця 1+10 б.	
Самостійна робота	Журналістика як система органів масової інформації (15 балів)			Основні етапи становлення і розвитку журналістики (5 б.)	Журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності (10 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Модулі	Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
Кількість балів за модуль	112 балів			114 балів		
Теми лекцій	Принципи і функції журналістики 1 б.			Робота журналіста зі збору й обробки інформації 1 б.	Генологія журналістських творів 1 б.	
Теми практичних занять	Виготовлення журналістського контенту 10 + 1 б.	Виготовлення журналістського контенту 10 + 1 б. Виготовлення журналістського контенту 10 + 1 б.	Особливості журналістського твору в залежності від його обсягу 20+2 б.	Планування інформаційного наповнення і макетування газети 10 + 1 б. Планування інформаційного наповнення і макетування газети 10 + 1 б.	Програмування радіомовлення 10 + 1 б.	Формування сітки телемовлення 10 + 1 б. Суспільно-політичні пріоритети СМ 10 + 1 б.
Теми семінарських занять	Різні види ОМІ й функції журналістики 10+1 б.			Об'єктивність і гуманізм – базові принципи	Джеймс Мейс про свободу слова у світі й в Україні 10+1 б.	

				журналістики 10+1 б.		
Самостійна робота	Принципи і функції журналістики 10 б.			Робота журналіста зі збору й обробки інформації 5 б.	Генологія журналістських творів 5 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік					

Рекомендовані джерела

Основна

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004.
2. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
3. Корконосенко С. Основы журналистики. – М. : ЭКСПО, 2001.
4. Михайлин І.Л. Основы журналистики : підручник / Вид. 2-е доп. і поліпш. / І.Л. Михайлин. – Харків: ХІФТ, 2000.
5. Михайлин І.Л. Основы журналистики : учебник / И.Л. Михайлин. – Харьков : ХИФО, 2004. – 350 с.
6. Приступенко Т. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності ЗМІ : навчальний посібник / Тетяна Приступенко. – К. : Інститут журналістики, 2004. – 375 с.
7. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики : учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2000.
8. Різун В. Основы журналистики у відповідях та заувагах. – К., 2004.
9. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Додаткова

1. Акопов А.И. Методика типологического исследования периодических изданий. – Иркутск, 1985.
2. Багиров Э.Г. Основы телевизионной журналистики. – М., 1987.
3. Багмут А.Й., Бровченко Т.О., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Національна виразність звукового мовлення засобів масової інформації. – К., 1994.

4. Бебик В.М., Сидоренко О.І. Засоби масової інформації посткомуністичної України. – К., 1996.
5. Бойд Е. Ефірна журналістика: Технологія виробництва ефірних новин / Ендрю Бойд. – К. : Б.в., 2007. – 429 с.
6. Боярська З.І. Преса і формування правової культури. – К., 1991.
7. Бухарцев Р.Т. Творческий потенциал журналиста. – М., 1985.
8. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштойбер, Бернгард Пьорксен. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. – 529 с.
9. Вартанов Г. Короткий довідник газетного працівника. – К., 1989.
10. Взаимодействие средств массовой информации, народа и институтов власти в процессе демократизации. – Минск, 1991.
11. Владимиров В. Основы журналистики: В понятиях и комментариях. – Луганск, ВУГУ, 1998.
12. Владимиров В. Теория и методика журналистского творчества. – Луганск: ВУГУ, 1997.
13. Вільна преса. – Б.м. : Б.в., б.р. – 95 с.
14. Владимиров В. Комерційна журналістика як галузь інформаційного бізнесу. – Луганськ, 1995.
15. Ворошилов В.В. Журналістика. Учебник. – СПб: Изд-во Михайлова В.А., 1999.
16. Галлер М. Репортаж : навчальний посібник / Міхаель Галлер. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 348 с.
17. Гоян О.Я. Основы радиожурналистики і радіо менеджменту : підручник. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. – 190 с.
18. Даниленко С.І. Журналістські методи інформаційного забезпечення зовнішньої політики держави. – К., 1997.
19. Економічна журналістика: Новації західної преси. – К. : Інститут масової інформації, 2006. – 119 с.

20. Етика і журналістика: Войріх, Дітер / Київський національний університет ім. Т.Шевченка. – К., 2000.
21. Європейські стандарти у галузі громадського мовлення. – К. Інститут Медіа Права, 2005. – 210 с.
22. Журналістика в піарі та піар у журналістиці. – К. : Грамота, 2010. – 288 с.
23. Засорина Т., Федосова Н. Профессия – журналист. – Ростов на Дону: Феникс, 1999.
24. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості. – Львів: ПАІС, 2004.
25. Іванов В.Ф. Законодавство і журналістика. Становлення правової бази в Україні та світовий досвід. – К., 1997.
26. Іванов В. Стандарти новинної журналістики : навчальний посібник / Валерій Іванов. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 72 с.
27. Іванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть I: Информация и коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 190 с.
28. Іванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
29. Інтернет в роботі журналіста. – К. : Інститут масової інформації, 2004. – 72 с.
30. Карпенко В.О. Суспільство і засоби масової інформації: проблеми правового регулювання взаємин: Текст лекції для студентів Інституту журналістики з курсу “Основи професійної комунікації”. – К.: Центр вільної преси, 2001.
31. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения. – СПб: Изд-во Михайлова В.А., 2001.
32. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці. – Львів, 1997.

33. Кузнецова О.Д. Засоби масової комунікації: посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.
34. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: Стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. – К. : МГО «Інтерньюз Україна», 2006. – 120 с.
35. Лазутина Г.В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2000.
36. Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування. Підручник. – Львів: ПАІС, 2000.
37. Лубкович І. Соціологія і журналістика. – Львів, 1997.
38. Миронченко В.Я. Інформаційне радіомовлення України. – К., 1996.
39. Моисеев В. Журналисты и журналистика. – К., 2002.
40. Москаленко А.З. Вступ до журналістики : підручник. – К., 1997.
41. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності : підручник. – К., 1999.
42. Москаленко А.З. Два кити: Журналістика як система засобів масової інформації. Журналістика перехідного періоду. – К.: Школяр, 1997.
43. Новітні засоби масової інформації змінюють суспільство. – Т. 12. – Ч. 12. – 32 с.
44. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» / Ред.-сост. С.Г. Корконосенко. – СПб: Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000.
45. Подолян М.П. Першооснови журналістської творчості. – К., 1997.
46. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови. – К., 1993.

47. Почапська О. Інформаційні жанри : навчально-методичний посібник / Оксана Почапська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013. – 103 с.
48. Прилюк Д.М. Теорія і практика журналістської творчості: у 2-х кн. – К., 1972–1973.
49. Прохоров Е. Журналистика и демократия. – М., 2004.
50. Прохоров Е.П. Проблемы эффективности журналистской деятельности. – М., 1987.
51. Публіцистика. Масова комунікація : медіа-енциклопедія. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.
52. Радиожурналистика: Учебник /Под ред А.А.Шереля. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2000.
53. Регіональна преса в Україні: перспективи співпраці. – Рівне, 1995.
54. Редакційно-видавнича справа: досвід, проблеми, майбутнє. – К., 1997.
55. Репкова Т. *Новое время*: Как создать профессиональную газету в демократическом обществе / Татьяна Рипкова. – К. : IREX ПроМедиа/Украина, 2002. – 467 с.
56. Різун В.В. Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності. Лекція перша / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2000.
57. Різун В. Основи журналістики у відповідях і заувагах / Володимир Різун. – К. : Б.в., 2004. – 79 с.
58. Роль засобів масової інформації в суспільно-культурному процесі в Україні. – К., 1993.
59. Роль мас медіа у плюралістичному суспільстві. – К., 1996.
60. Свобода слова в Україні: стан, проблеми, перспективи. – К., 1997.

61. Семенко А.А. В поисках гуманистического пути. – Воронеж, 1991.
62. Слободянюк Р.Д. Журналістська майстерність. – К., 1994.
63. Становлення інформаційно-рекламного простору України. – К., 1995.
64. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
65. Сучасна українська журналістика. – К., 1997.
66. Тертычный А.А. Жанры периодической печати : учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000.
67. Техніка інтерв'ю. – К. : Інститут масової інформації, 2006. – 144 с.
68. Техніка репортажу. – К. : Інститут масової інформації, 2006. – 72 с.
69. Тимофеев А.В. Зображальна журналістика : теоретико-практичні аспекти / А.В. Тимофеев. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2012. – 132 с.
70. Україна: Засоби масової інформації. – К., 1993.
71. Україна: інформація і свобода слова. – К., 1997.
72. Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра. – К., 1996.
73. Халер М. Інтерв'ю : навчальний посібник / Міхаель Халер. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2008. – 404 с.
74. Хітрова Т.В. Вступ до спеціальності : навчально-методичний посібник / Т.В. Хітрова. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2007. – 104 с.
75. Шаповал Ю.Г. Феномен журналістики: Проблеми теорії : монографія / Ю.Г. Шаповал. – Рівне : РВП «РОСА», 2005. – 248 с.
76. Яковець А.В. Телевізійна журналістика : теорія і практика / А.В. Яковець. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.